

Učdomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 47 • ÚNOR 2013

Stárka se stárkem Martina a Rostá Mazáčovi – Kateřinské hody 2012

Z akcí našeho Krúžku ve druhém pololetí 2012

Na Besedě v Krúžku

Kateřinské hody 2012 ve Slovákckém krúžku v Praze

Vážení a milí krůžkaři,

vkročili jsme do roku 2013, tedy do stosedmnáctého roku našeho organizovaného působení v Praze. A opět s plnou vervou. Nelze jinak, vždyť už v únoru nás čeká akce nejnáročnější, 57. Moravský ples v Praze. Pak se hned pustíme do přípravy celostátní Výstavy vín, která bude koncem dubna a díky svému rozsahu také vyžaduje zapojení mnoha krůžkařů. A nezapomeňme, že letos budeme organizovat setkání krůžků Praha-Brno-Bratislava. Vedle toho nácvičky na různá veřejná vystoupení, kdy se prezentujeme pražské i mimopražské veřejnosti. V červnu se pravděpodobně aktivně zúčastníme i festivalu ve Strážnici, v pořadu připravovaném Milošem Hrdým a Frantou Hrňou.

Máme na co navazovat: loňský úspěšný zájezd do Polska s řadou vystoupení, tradiční pražská vinobraní, skvělé kateřinské hody, vánoční beseda s rekordním množstvím mladých účinkujících atd.

Letošní rok je v našem Krůžku také rokem volebním. Naše stanovy nám přikazují provést každé tři roky volbu výboru Krůžku. Dojde k tomu na březnové besedě, která bude současně i členskou schůzí. Stávající výbor přednese zprávu o své činnosti za minulé tříleté období a přijde s návrhem výboru nového. Vaše návrhy na kandidáty rádi uvítáme.

Kromě běžné agendy musí nový výbor také reagovat na změny občanského zákoníku, které vstoupí v platnost 1. 1. 2014. Např. bude třeba upřesnit stanovy a název a vše nechat schválit příslušnými orgány státní správy.

Tož, do toho!

Miroslav Říha

Výbor Krúžku se scházel pravidelně jednou měsíčně. V říjnu došlo k personální změně – Anička Minaříková postoupila své místo ve

výboru Hance Sklenářové. Výborových schůzí se zúčastňovali také stárek a stárka Lída a Radovan Beťákovi, po listopadových hodech je vystřídali noví stárci Martina a Rošta Mazáčovi.

Na výborových schůzích se řešily aktuální věci související s činností Krúžku, měsíční i dlouhodobé plány akcí a jejich organizační zajištění, např. účast na Západoslovanských folklorních slavnostech na Kladně, na festivalu a dožínkách v Polsku, na Trojském a Malostranském vinobraní; dále pak účinkování muziky na Pražském hradě, zájezd do Bratislavy na oslavu 90. výročí založení bratislavského Krúžku (a současně setkání krúžků), Kateřinské hody v listopadu, vánoční beseda aj.

Průběžně probíhala aktualizace adresáře členů, doplňování knihovny o nové publikace, DVD a CD.

K 1. 1. 2013 je evidováno 238 členů. Nejstarší členkou je paní Blaženka Eglseerová (93 let), nejmladší Anička Jagošová (16 let). Věkový průměr členů je 62 let.

Poděkování patří všem členům, muzikám, sborům i tanečnickům, kteří svou aktivní účastí podpořili činnost Krúžku. Zvláště je třeba vyzvednout obětavost některých členů, kteří pomáhali výboru při organizování větších akcí – Josefka Jordánová, Boženka Růžičková, Mirka Sochorová, Jarka Vesecká a další.

Besedy

2. pololetí 2012

Konaly se každou druhou středu v měsíci od 19.00 hod. v KD Gong.

Účast na besedách se v posledním období ustálila na počtu 100–120 návštěvníků, na větších akcích (hody, vánoční beseda) až 160 členů a hostů. Na besedách střídavě hrály kmenová muzika Krúžku s primášem Martinem Sochořem a muzika Žandár s primášem Ondrou Blahou.

Návštěvníci besed byli informováni o jednání výboru, o akcích připravovaných na dané období

Výbor

2. pololetí 2012

a jejich organizačního zajištění apod.

Na zářijové besedě jsme popřáli našim jubilantům Tomáši Slámovi (50 roků) a Františkovi Oslzlému (70 roků), kteří připravili velkou ochutnávku vín (Tomáš ze Znovína Znojmo, František přivezl víno z Němčiček). Také jsme pogratalovali našemu bývalému stárkovskému páru Báře Slívové ze Šumic a Petrovi Smetanovi z Uherského Brodu, kteří nám oznámili, že 13. 10. 2012 vstoupí do svazku manželského. V poslední době je to již čtvrtá svatba z mladé chasy.

Na říjnové besedě proběhl v režii Jarky Čajové 4. Moravský věneček za účasti CM Kyčera, valašského souboru Krušpánek, Spolku rodáků a přátel Hané v Praze a mužského sboru našeho Krúžku. Přednáška PhDr. Čajové byla zaměřena na příchod

Cyrila a Metoděje na Moravu. Popřáli jsme našim jubilantům Radce Hlaváčové (85 roků) a Janu Polomskému (60 roků).

Listopadová beseda byla ve znamení příprav na Kateřinské hody. Také jsme v průběhu večera popřáli Marcele Zlámalové k jejím 65. narozeninám.

Rok 2012 jsme již tradičně ukončili vánoční besedou, kterou připravuje Mirka Sochorová s celou rodinou a do které zapojuje od těch nejmenších krůžkařů až po ty „nejzralejší“. Následně proběhla oslava našich jubilantů, dlouholetých členů Krůžku, Jardy Blažka (85 roků), Františka Ochrany (60 roků) a Jindry Daněčkové (60 roků). Jarda Blažek besedu obohatil uspořádáním malé výstavy svých obrazů.

HELENA ŠÁLOVÁ

Další půlrok Mužského sboru Slováckého krůžku v Praze

Uplynul půlrok od mého minulého příspěvku z léta 2012, a tak mi dovozte pár nových informací, tentokrát jen průběžných.

Sbor pokračuje ve svých aktivitách bez dramatických změn. V mé evidenci přibylo dalších 14 zkoušek s účastí proměnlivou, s průměrem cca 12 hlasů, s občasnými výkyvy nahoru, spíše dolů.

Od července 2012 jsme aktivně účinkovali zejména při následujících akcích:

- 31. 8. až 2. 9. Zájezd Polsko
- 15. 9. Vinobraní na Hradě (symbolická účast)
- 16. 9. Vinobraní v Troji
- 22. 9. Horníácké vinobraní na Kampě
- 10. 11. Setkání Krůžků v Bratislavě
- 7. 1. 2013 Vernisáž výstavy v Senátu

Nacvičujeme ke zpívání sborů na Moravském plese. Spolu s ostatními složkami a programovou radou se doladují veřejné aktivity v letošním roce.

Problémem současnosti je nevhodné místo pro naše zkoušky. Optimální je salonek tak pro 15 lidí při nějaké vinárnice, což není zrovna jednoduché objevit a zachovat si pak přízeň majitele.

Složení Sboru se od mé minulé zprávy prakticky nezměnilo. Občas se objeví někdo nový, pak zase zmizí atd. Udělal jsem si trochu analýzu a pro letošek jsem si rozdělil sbor do tří skupin. Stálíce a opory tvoří 15 chlapů, kteří se s mírnými výkyvy zúčast-

ňují zkoušek a vystoupení. Vítaných občasníků je 8. Ty sice vídáme v poslední době zřídka, nicméně když je potřeba, jsou k sehnání a zapojí se plnohodnotně. Evidovaných záloh máme tč. 6; životní osudy jim nějak nedovolují chodit mezi nás, což je škoda. Věříme, že to není navždycky.

Takže suma sumárum, 29 chlapů v seznamu. Na větší akce se nás potřebný počet těch 12 až 15 vždycky sejde. Trvá, že s nějakým podstatným rozšiřováním sice moc nepočítáme, ale nějaký druhý hlas a nějaký benjamínek by se ještě hodil. A taky že nestane-li se něco mimořádného, pokračujeme nadále pro radost svou i našich posluchačů. Těm děkujeme za přízeň minulou i budoucí, nejlépe na věčné časy.

Zapsal JOŽKA ŠENK, 15. 1. 2013

„I. Miedzinarodowy Festiwal Folkloru“

Olešnice u Vroclavi 2012

Letošní rok se přihodilo, že jsme se stali přímými aktivními aktéry hned dvou prvních mezinárodních folklorních festivalů. Prvním z nich byly I. Západoslovanské folklorní slavnosti 30. 6. na Kladně (podrobněji viz Folklor č. 9/2012 Z. Opatřil, Vědomost č. 46, R. Beťák). Druhým, o kterém chci informovat, byl „I. Miedzinarodowy Festiwal Folkloru“ v polské Olešnici u Vroclavi ve dnech 31. 8.–2. 9. 2012. Účast na obou vzpomínaných akcích inicioval předseda Českomoravského slovan-ského svazu pan Zdeněk Opatřil, který nás též na festival v Polsku doprovázel.

Festival organizovalo Kulturní středisko Olešnice ve spolupráci s etnografickým muzeem ve Vroclavi a vroclavským souborem písní a tanců KALINA. Festival byl financovaný z prostředků programů rozvoje venkova EU.

Účastnili se ho spolu s námi (CM M. Sochora, oba pěvecké sbory, chasa, celkem 47 osob):

- 14 členná maďarská taneční skupina IPOLY s CM TűCSÖK z obce Mihálygerge,
- 33 členný srbský taneční soubor KUD ŠUMADIJA z Mladovace,

- 30 členný italský taneční soubor IL CONTADO z oblasti Neapole,
- členná polská skupina JIG @ REEL MANIACZ provozující keltskou hudbu,
- 5 členná polská dívčí skupina irských tanců ELLORIEN,

- studentský polský taneční soubor lidových tanců KALINA z Vroclavi
- polská folklorní hudební skupina SMYKY.

Na festival jsme vyrazili všestranně vybaveni (chlazené víno, potraviny, pochutiny ...) z Černého Mostu v pátek brzy ráno za silného deště, s předpovědí, že co se týká počasí, tak nás nic moc lepšího nečeká. Počasí a včasnému vstávání přisuzuji i skutečnost, že se cestou téměř nezpívalo. Doprovodné zvyklosti, t.j. nabízení dobrot a tekutých životabudičů fungovaly spolehlivě a osmihodinovou cestu do našeho dočasného sídla, zámku v Olešnici, jsme v pohodě přežili. Již při ubytování se nás ujala naše průvodkyně slečna Agáta – studentka bohemistiky, která se o nás po celou dobu pobytu vzorně starala.

Naše první vystoupení jsme spolu s ostatními, výše uvedenými účastníky festivalu, absolvovali hned po velkém fotografování v pátek večer v dešti pod stanem na nádvoří zámku. Zkušení organizátoři toto setkání deklarovali jako

seznamovací „Mezi-
kulturní besedu“. Tato byla také jediným místem, kde se představili všichni účastníci festivalu. Následující dny vystupovali vždy všichni zahraniční účastníci a některý nebo některé z folklor-

ních polských. Soubory italský a srbský byly mladičké, ve věku cca 16–25 let. Vystupovaly při všech svých vystoupeních s variacemi „kolových tanců“. Maďari nám byli co do věku i nástrojového vybavení nejbližší. Cimbálová muzika, tanečníci (všichni v černém) ve věku cca 30–50 let se prezentovali zejména čardáši a mužskými ciframi podobnými verbuňkům. Nejvíce mě inspirovalo cifrování vsedě na stoličkách – docela uvažuji, že se mu budu věnovat. Polské folklorní soubory se prezentovaly zejména hudbou a zpěvy, málo tancem.

My jsme byli v porovnání s ostatními určitě po všech stránkách nejpestřejší. Ať už co do věku (15–81 let), krojů, skladby našich vystoupení (sólové a sborové zpěvy, tance, hudební čísla, hry). Na každé naše vystoupení jsme přinesli jiný pro-

gram. V pátek (a vlastně po všechny dny) jsme byli zařazeni do programu jako jedni z prvních. Vše nám vyšlo bez chybičky, zaujali jsme. Dobré bylo, že jsme se po zbytek večera mohli nerušeně věnovat sledování našich partnerů. Trochu nás však mrzelo, že se v průběhu vystoupení ještě scházeli hosté. Vystoupením všech účinkujících večer nekončil – pokračoval až do ranních hodin s polskou „keltskou skupinou“. Poprogramové veselí ocenil jemu vlastním komentářem Jožka Bobek, který si pochvaloval prokázanou fyzickou zdatnost a taneční dovednosti mnohých z chasy, které se jim před ním dotud dařilo úspěšně tajit.

V sobotu jsme se probudili do pošmourného až deštivého rána a po snídani vyrazili už v krojích směr Vroclav. Hrozící déšť však zahnal pláštěnky, které si

děvčata před zahájením průvodu rozdala. Program zahájil velkolepý průvod středem města. Do čela jsme zařadili to nejpěknější – naše děvčata v nádherných barevných horňáckých krojích – viz Vědomost č. 46, následovala CM M. Sochora a zbytek – mužští. Pod státní vlajkou jsme přitáhli pozornost četných obyvatel kdysi české Vratislavi. Průvod měl několik zastávek, na kterých se každý ze zúčastněných za velké pozornosti místních obyvatel „ukázal“ svým typickým tancem. Po skončení průvodu jsme se přesunuli do místního etnografického muzea, na jehož zahradě byl pořádán „PIKNIK“. Opět jsme vystupovali jako jedni z prvních, kdy se publikum teprve scházelo. Naší modlitbě k bohu vína místní rozuměli. Budila zprvu trochu rozpaky, následně ovace,

stejně jako „klobúčková“. V průběhu vystoupení našich partnerů byl podáván oběd a umožněna prohlídka muzea. Italové uvařili a místní pohostili špagetami, Maďari to samé provedli s perkeltem. Před odjezdem zpět do Olešnice nás provedli zástupci souboru KALINA částí Vroclavi, zbyla i chvilka na individuální prohlídku města.

Večer organizátoři plánovali jako volný družební večer ubytovaných souborů s disko hudbou. Podařilo se zčásti. Opravdu jsme na parketě zahájili, ale posléze se naše parta zmocnila volného sálu a vypukla „živelná“ beseda u cimbalu, která končila pro některé odolné až ráno. Muzika hrála jako o život, tančilo a zpívalo se s plným nasazením a nefalšovanou živelností. Údajně ani to však některým nestačilo a odsakovali si za tanečky k Srbům. Veselil se s námi i pan Opatřil a záhadný „paparazzo“ – který si celý večer a noc nadšeně natáčel s tím, že nás chce příští rok na festivalu na Ukrajině.

Neděle – den poslední. Balíme, snídáme, couráme ztichlým městem (kostely jsou plné). Našla se i vzácná chvilka na „černou hodinku“ části chasy s doyenem našeho Krůžku Karlem Medkem k volnému popovídání o podstatě folkloru a folklorismu. V 11 hodin poslední zkouška před odpoledním vystoupením. Před polednem opouštíme zámek a Olešnici. Přesunujeme se do sousedství – na načančané hřiště do Boguszyc, kde zanedlouho začnou okrskové dožínky. Obdivujeme jeden z nádherných dožínkových věnců vystavených před kostelem, ve kterém je sloužena mše

na počest dožíněk. Obědváme jeden z našich posledních bigosů (polské národní jídlo), převlékáme se do krojů. Krátce po příchodu dožínkového průvodu z kostela a umístění 10 originálních dožínkových věnců pod pódiem dožínky začínají. Po oficialitách jako tradičně vystupujeme jako první zahraniční soubor. Vystoupení je velice pěkně přijato – máme z něj dobrý dojem, z publika dokonce zaznívá „bravo“. Zbýlý čas do odjezdu trávíme na dožínkách každý podle své nátury sledováním vystoupení na jevišti, občerstvováním, bloumáním po atrakcích. Loučení s organizátory a krátce po páté nasedáme do autobusu s pocity dobře odvedeného výkonu a užitečně stráveného času s přáteli na cestu domů. Na rozdíl od cesty do Polska jsme rozjetí a celá šestihodinová cesta je prozpívána. Dopějme (tedy ti, co neřídí), a dojídáme ušetřené zbytky spolu s obsahem cestovního balíčku od pozorných hostitelů. V duchu bilancujeme.

Někde v okolí státní hranice se ujímá mikrofonu místostarosta Martin Sochor a v souladu s obecným míněním děkuje všem za vynaložené úsilí a reprezentaci. Jmenovitě: vedoucí zájezdu Helence Šálové, pečící fotodokumentaristce Jarmilce Vesecké, sólistům Jožkovi Šenkovi, Karlovi Medkovi a Tondovi Houskovi, Tomášovi Slámovi za zajištění vína, muzice (účastnila se v nejsilnějším možném složení), oběma sborům, chase, na dálku také organizátorům festivalu, a také panu Opatřilovi. Nejvíc ovšem zaslouženě Soni Plzákové, která nás dokopala tam, kde dnes jsme – potlesk. Krátce před půlnocí je definitivní konec. Loučení spontánní a dojemná přesto, že v úterý se část z nás znovu setká na zkoušce mužského sboru a za týden ve středu všichni na besedě věnované i padesátinám Tomáše Slámy.

BRUNO VOGNIČ

Zájezd do Polska 2012

Radosti a strasti kmenové muziky pražského Slováckého krúžku

Tak nejdřív musím vyjmenovat,
kdo vlastně v této muzice hraje:

- Primáš – **Martin Sochor st.**
- Terc – **Kačenka Pavličová-Říhová**
- Obligát – **Martin Sochor ml.**
- Klarinet I. – **Milan Červenka, zvaný Fanča**
- Klarinet II. – **Roman Jagoš**
- Cimbál – **Anička Jagošová**
- Kontry I. – **Soňa Plzáková-Kultová**
- Kontry II. – **Luboš Pípal**
- Basa – **Radek Sobíšek**

Někdy koncem dubna mě oslovil pan Zdeněk Opatřil, předseda Českomoravského slovanského svazu, zdali bychom měli zájem zúčastnit se koncem srpna

Mezinárodního festivalu v polské Olešnici u Wrocławu. Viděl nás na plese Fosu a líbili jsme se mu. Nápad to byl hezký, všichni byli nadšeni, chasa, sbor M,

sbor Ž i muzika, teď jenom to secvičit, vymyslet minimálně hodinový program, chodit hlavně na zkoušky a jedeme. A tak nacvičovali všichni.

Program byl náročný a dal mi tentokrát hodně zabrat, než jsem ho dotvořila do představy, s kterou bych se ztotožňovala.

První malá generálka byla 14. června ve zkušebně v Karlíně. Byla to také příprava na vystoupení 30. června na Kladně, kde se uskutečnil I. Západoslovanský folklorní festival. Bylo dobře, že jsme se festivalu zúčastnili, protože nám odhalil chyby, které bylo potřeba odstranit, což se nám povedlo. Ve 30 stupňovém vedru chasa tancovala s takovým elánem a nadšením, že podium chvílemi mělo takový výkyv, že jsme se obávali, že spadne. Já jsem se jen podívovala, jak se Anička může na ty struny na cimbálu trefit. V muzice nám chyběl první klarinet

a terc, jinak by nás bylo 9, ale znělo to dobře. Další generálka se konala 5. srpna u Sochorů na zahradě, za krásné slunné neděle. Kdo nebyl, může jenom litovat. Mirka navařila kotel polévky, na všechny vybylo. Martin připravil posezení s ohništěm na opékání vuřtů, k tomu spousta rajčat z domácí sklizně. Zkouška muziky začala v 10.30 hod., ostatní byli svoláni na 13.30 hod. Zkoušeli jsme jako

„dasi“ a na konci muzikantské zkoušky už to bylo hodně znát. Jak říkával majstr Kubík: „Muzikant mosí vědět, kde co leží“. S chasou a sbory jsme nacvičovali až do pěti hodin odpoledne. Myslím, že to bylo pro všechny sice náročné, ale přínosné. Velká generálka se uskutečnila 28. srpna ve vršovické sokolovně díky Lubíčkovvi Pípalovi, který sokolovnu zajistil. Byla to poslední zkouška, na které jsme už pouze dvakrát prošli celý program.

Za tři dny jsme už vyráželi do Polska, muzika poprvé v devíti muzikantech. První vystoupení v Polsku, v Olešnici, bylo v pátek večer 31. 8. za vydatného deště. Poláci byli ale dobře připraveni, vše se odehrávalo pod velkými stany. Mělo to pouze malý nedostatek. Pokud jste si jako divák stoupl, tak jste účinkující

viděl bez hlavy, a tak jsme pořád seděli. Vystupovali jsme první a naše vystoupení, troufnu si říct, bylo pěkné a vydařené. Ostatní skupiny po muzikantské stránce mě nenadchly, říkám tomu „šraml“. Jediní Maďaři nám byli nejbližší a chvílemi poslouchatelní. Po programu začala k zábavě hrát keltská muzika irský folklor a náš kamarád Jura Hubálek takové produkci říkal „akustický teror“. To ale nevadilo naší chase, která se výborně bavila dlouho do noci. Já s ostatními muzikanty jsme stáli v koutku, popíjeli teplé pivo a čekali, kdy skončí produkce, abychom mohli jít spát, protože spát se při tom opravdu nedalo.

Druhý den byla sobota a vůbec jsme netušili, že to bude tak náročný den. Ráno v devět hodin jsme v krojích vyrazili do Wroclawi a v 10.00 hod. se vese-

lili v průvodu, který dorazil na náměstí, kde každá skupina předvedla část svého vystoupení. Byla tam hezká atmosféra a naše chasa předvedla skvělý výkon. Zaslouží si pochvalu a myslím i muzikanty, protože za chůze hrát je hodně náročné, zvlášť pro basistu. Kolem poledne jsme se přemístili do etnografického muzea, kde nás čekalo další vystoupení, tentokrát půlhodinové. Poláci byli jako diváci velice vnímaví, odpustili nám i malé nedorozumění a odměnili nás potleskem. Při návratu do Olešnice jsme s Radkem vymysleli, že bychom večer mohli udělat besedu u cimbálu. Pravda, někteří byli tak zmoženi, že si lehli do cizí postele a nehodlali ji opustit – to mládí dnes nic nevydrží. Když se blížila půl devátá, tak jsme se sešli všichni ve společenské místnosti a hrálo se. Nejen, že se hrálo, jak o dušu“, ale zpívalo se, a to tak vysoko, jak z poslední špruše na žebříku. Tancovalo všechno, co mělo nohy. Byl to hezký večer. Nikdo jsme ovšem netušili, že jsou mezi námi takoví, kteří vydrží zpívat a hrát (když se vyspí) do rána bílého, přesně do 5.45 hod., a to nás čekala neděle, den nejslavnější – DOŽÍNKY.

Nedělní okresní dožínky v Bogusycy jsou pro Poláky velkým svátkem. Odehrávají se na místním fotbalovém hřišti a jsou perfektně připravené. Před

podíem je vystaveno deset nádherných dožinkových věnců, atmosféra je velice milá a přátelská. Stoly se doslova prohýbají jídlem, až jsme z toho byli všichni zaskočení.

Začínáme se pomalu rozehrávat, rozezpívat, připravujeme se na poslední vystoupení. Jdeme opět první. Trocha nervozity na začátku, a pak už ukazujeme, co umíme. Vystoupení se vydařilo a publikum nás odměňuje velkým potleskem. Všichni jsme spokojeni a jdeme si užít dobrot, které pro nás pořadatelé připravili. V pět hodin odpoledne nasedáme do autobusu a vracíme se domů. Cesta je veselá, zpívá se a hraje až do Prahy.

Co dodat, byl to hezký zájezd.

Ještě jednou bych ráda všem poděkovala všem – chase, která byla výborná, pěvcům, zpěvulenkám, primášovi Martinovi, na kterém muzika leží, Kačence, která se během cesty naučila všechny dívčí písničky a zaskočila za nemocnou Janu svým druhým hlasem, a ještě hrála, Martinovi juniorovi, jak obstál v náročném programu, Lubičkovi za naladění cimbálu, Radkovi za jeho klid a vstřícnost, píšťalkám Romanovi a Fančovi, Aniče, a také chlapům z chasy, kteří kdykoli bylo potřeba, se postarali o cimbál. Děkuji.

SOŇA PLZÁKOVÁ

Moravský věneček

Rok 2013 – 1 150 let od příchodu

Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu

Letošní Věneček byl ve znamení běžícího cyrilometodějského roku. V úvodu byla připomenuta základní data – příchod Konstantina / Cyrila (827–869) a Metoděje (813–885) na Velkou

Moravu v r. 863 a jejich působení (staroslověnština jako liturgický jazyk, písmo cyrilice atd.)

Dále byla zmíněna osobnost u nás téměř neznámé sv. Dobroslavy, uctívané na španělské i francouzské straně Pyrenejí. Dle pověsti dcera českého velmože Mojslava, který padl v boji, od 11 let schovankou mladinké sv. Ludmily a Bořivoje na Levém Hradci, kde se setkala s křesťanstvím. Pro domácí rozbroje se společně uchýlili na Velehrad, ke knížeti Svatoplukovi. Metoděj s papežem Janem III. domluvili v Římě sňatek princezny (panovnické jméno Eurasia, Orosia) s aragonským princem Iňigem Jiménezem. Dobroslava se odebrala s cizím doprovodem do Aragónu, před branami Zaragozy však byla zabita Maury. Tělo bylo nalezeno ve 12. stol. Její ostatky

jako mučednice jsou uctívány v katedrále v Zaragoze, každoročně se na její počest koná pouť. Je patronkou dobrého deště. ... Průvod, se kterým odešla, může být údajně jednou z inspirací dnešních jízd králů.

Poté nastoupila Cimbálová muzika Kyčera s primášem Jirkou Šilhánem a folklorní soubor Krušpánek se svou: My sme Valaši. Představili figurální tance z Valašska – Raupčik, sólový Odzemek, následovaly Krávy – figurální tanec a točené z Valašska a valašské polky – Beskyde, Uvázali kozu, Okolo Frýdku; při Černá vlnka na bílém beránku doprovodil muziku celý sál ...

Za Hanáky Mirek Konečný vyprávěl podrobnosti o jízdě králů na Hané, pořádané každé čtyři roky v obci Doloplazy u Olomouce hanáckým souborem Olešnica. Jeho internetové stránky informují, že jízdy králů byly všeobecně rozšířené a natolik prožívané mužskou chasou, že docházelo k potyčkám – i s tragickými následky.

Tradičně zakončil svým krásným zpěvem mužský sbor Slováckého krúžku pod vedením Jožky Šenka, čímž předznamenal vlastní říjnovou besedu.

JAROSLAVA ČAJOVÁ

Kateřinské hody

Pozornému krůžkaři jistě v posledním čísle Vědomosti neunikla poznámka loňského stárka Radovana Beťáka o volbě nových stárků na letním soustředění mladé chasy v Hluku. Volba to byla těsná a napínává do poslední chvíle, kdy se pomyslné misky vah naklonily na mou stranu a jen o pár hlasů jsem předstihl dalšího horkého adepta Honzu Roháče. Následně asi nikdo nepochyboval o volbě

stárky, která samozřejmě padla na mou drahou polovičku Martinu. Ani v té chvíli však ještě nebyl všem volbám konec. Právě dolňácké hody se samozřejmě neobejdou bez zodpovědného a respektovaného podstárka. Rozhodování pro nás v tomto případě nebylo nijak složité a z houfu mužského osazenstva jsme skočili po již zmiňovaném Honzovi, který funkci s úsměvem přijal a úspěšně se jí zhostil. V rodišti mé ženy Marty – Huštěnovicích, bývaly a jsou hody vždy na svatú Kateřinu, stejně jako ve Slovác-kém krůžku. Já jsem tedy nemohl mít a upřímně řečeno jsem ani neměl žádné připomínky, že budou v Praze huštěnovské Kateřinské hody s právem. Nehledě k všeobecně známému názoru našeho pana starosty Mirka Říhy, rodáka právě z Huštěnovic.

S a m o t n á fyzická příprava hodů začala zhruba v polovině září, kdy jsme se s mladou chasou začali opět scházet

na našich pravidelných čtvrtěčních nácvicích. Rovněž na Moravě se s ničím nelenilo a již v této době jsme se probírali domácími vzorky vína a slivovice, abychom vybrali ty nejvhodnější na krúžkařskou slávu.

Díky bohatým zkušenostem s hodovým veselím z našeho rodného kraje jsme si v hlavě poskládali drobnou choreografii, kterou jsme postupně přes e-maily, papíry a nakonec i nohy a ruce tanečníků přenesli na parket Gongu v podobě válaného verbuňku, vykopávaných (huckých) a celé

minipásmo završily straňanské.

Hodová sobota pro stárky vždy začíná již v pátek, kdy se smaží řízky, vaří zelňačka a míchá

bramborový salát v obřím lavóře. Vězte, že ani u nás tomu letos nebylo jinak. První a zároveň i nejvzdálenější účastníci hodů v podobě našich rodinných příslušníků žijících na uherskohradištsku dorazili během sobotního dopoledne s nákladem koláčků, oškvarků, slivovice a vína. V moravské zásilce samozřejmě nemohl chybět tradiční hodový dort stárky a zapůjčené huštěnovské starší právo. Kolem druhé hodiny odpolední už se to u nás hemžilo mladou chasou. Byli jsme mile překvapeni, kolik

že se nás tu vešlo. Inu, jak sa říká, dobrých lidí sa vejde, aj dyž nekeři neseděli daleko od lustru!

Příprava na sále byla stejně jako loni doslova famózní. Každý věděl, co má dělat, nikdo se nezašival a všichni přiložili ruku k dílu. Od mnohých hostů, co tento vír těl, pokrmů a zdobení viděli poprvé, mohu vyřídít nejvyšší slova uznání a obdivu!

Jakmile byl zapnut poslední řemen a dovázána poslední mašla, nic nebránilo podstárkovi vyrazit v čele hodového průvodu vstříc nazdobeným žůdrům.

Po vyzvednutí stárka a stárky, jsme všichni zamířili pro povolení hodové zábavy k panu starostovi. Ten nám pod podmínkou příslibu dodržování slušných mravů a zachování pořádků po „dědině“ povolení udělil.

Následovala tradiční sóla a poslední officialitou večera byly již zmíněné tanečky krojové chasy. Hodové veselí ukončil před jednou hodinou ranní společný úklid za pomoci všech zbylých hodařů.

Touto cestou bychom chtěli se stárkou poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě a úspěšném průběhu letošních Kateřinských hodů s právem.

*ROŠŤA A MARTINA
MAZÁČOVI*

Vánoční koledování

Jako již tradičně každou druhou princovou středu jsme se společně sešli na vánoční besedě v Gongu, kde byl pro příchozí připraven hudebně – dramatický večer s vánoční tematikou. Program zahájil nám dobře známý ponocný Jožinek Šenk, který „otevřel tajuplné dveře čarování“. V tomto čísle se postupně vystřídal ženský a mužský sbor krůžku, nechyběly ani „klebetající staré baby“ v podání Mirky Sochorové, Lucky Stuchlíkové a Radky Šplíchalové. Pak již nastoupili na podium naši nejmenší, kteří zcela zaplnili zdejší jeviště. Když si vzpomenu, že před pár lety jsme stěží dali dohromady 5–6 dětí, letos počet dětských vystupujících přesáhl číslo 30!!! Populační křivka sice v našem státě stále klesá, avšak Krůžek tyto statistiky zcela vyvrací. Jen tak dál, krůžkaři! Děti předvedly pásmo moravských lidových vinšů a koled. Doprovázeny byly poprvé dětskou muzikou složenou z dětských krůžkařů. Obsazení muziky: primáš – Martin Sochor jr., 2. prim – Šimon Pav-

lič, 3. prim – Anežka Blahunková, flétna – Vojta Strachota, cimbál – Anička Jagošová, klarinet – Vojta Blahunek. Na výpomoc dorazili chlapi z Rosénky v podání Davida Ramdana na basu a Bena Hájka na violu. Po velkém potlesku následoval zlatý hřeb večera – tradiční Vánoční hra. Herecké výkony byly opět na vysoké úrovni. Všechny přítomné jako vždy nezklamal král Baltazar v podání Jindry Rajtoral, který si ani po několika letech stále ne a ne zapamatovat text. Hra byla odměněna bouřlivým aplausem a pak již následovalo společné zpívání vánočních koled.

Večer pokračoval besedou u cimbálu s kmenovou muzikou Krůžku s primášem Martinem Sochozem. V průběhu večera mohli návštěvníci již tradičně nakoupit a pokochat se výrobky Terezky Sochorové, která měla ve foyer divadla „svůj stánek“.

Celý vánoční program opět sestavila a nacvičila Mirka Sochorová, bez které by tento večer plný dobré nálady a radosti jistě nebyl takový, jaký bývá tradičně každým rokem. Proto především jí patří velký dík a uznání za to, že dokáže přesvědčit mnoho krůžkařů o jejich velkém hereckém nadání a do programu je zapojit. Myslím, že za všechny krůžkaře můžu říci, že se těšíme na další vánoční setkání a do nového roku 2013 přeji hodně zdraví a štěstí.

KATEŘINA PAVLIČOVÁ

V pražském Slováckém krúžku působila řada významných osobností folklorního světa. Patřil k nim i Jura Hudeček z hornáckého rodu Hudečků z Velké nad Veličkou. Nejprve po roce 1945 jako zpěvák, tanečník a stárek, později především jako primáš muziky a nositel tradičního pojetí hornácké muziky a zpěvu.

Představitel mladé generace hornáckých primášů Petr Mička se ve své magisterské diplomové práci v r. 2009 v rámci studia na Masarykově universitě v Brně zaměřil právě na monografické zpracování rodu Hudečků, jehož členové se stali výraznými nositeli tradiční lidové hudební kultury na Hornácku. Za velické Hudečky označuje linii tohoto rodu, počínající osobou Jury Hudečka (1862–1901), rodem z Hrubé Vrbky, a jeho manželky Kateřiny (1861–1927), pocházející z velického rodu Zemanů, kteří se v roce 1892 po osmi letech manželství přestěhovali z Hrubé Vrbky do Velké nad Veličkou. Tím se zakládá velická větev rodu Hudečků.

Samostatná kapitola je věnována současnému a poslednímu žijícímu aktivnímu nositeli rodové pěvecké tradice, Jurovi Hudečkovi (nar. 1924), členu našeho Krúžku.

V rámci monografie autor také uvádí pohled p. Jana Hlaváče a p. Leoše Neumanna na Jurovo působení v muzice Slováckého krúžku v Praze, kde s ním řadu let hráli.

Připomeňme si tedy našeho bývalého dlouholetého primáše a zpěváka, nositele hornáckých tradic.

M. ŘÍHA

Rod Hudečků z Velké nad Veličkou a jeho podíl na udržování hudebních tradic na Hornácku

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Petr Mička

Vedoucí práce: prof. PhDr. Dušan Holý, DrSc.

KAPITOLA 5.3.2

Činnost ve Slováckém krúžku v Praze

Do Slováckého krúžku v Praze začal Jura Hudeček III chodit už jako voják na konci roku 1945. Po ukončení vojenské akademie v Hranicích začal od pozdi-

mu 1946 navštěvovat krúžek pravidelně, uplatňoval se v něm jako zpěvák i tanečník. V roce 1947 byl zvolen stárkem a působil zde do roku 1949, kdy odešel jako voják do mimopražských posádek. V roce 1955 se po propuštění z armády vrátil do Prahy a znovu začal pravidelně chodit do pražského Slováckého krúžku.

V tomto období se muzika krúžku scházela v nedostatečném počtu, nepravdělně a bez primáše. Navrátil se Jura Hudeček III se tedy ujal primu a zde se tedy započíná jeho 29 leté působení v muzice Slováckého krúžku v Praze. Zde působil jako umělecký i organizační vedoucí hudební složky.

Za Hudečkovy primášské éry krúžek sice zaznamenal významný příklon k horňáckému hudebnímu folkloru, jenž bezesporu byl Hudečkovou doménou, ale jako primáš byl schopen dobře zahrát i písně jiných národopisných regionů. Svou hrou se vždy snažil o co nepůvodnější podání písní v duchu hudecké tradice těchto jednotlivých konkrétních regionů.

Podle sdělení Soňi Kultové-Plzákové, dlouholeté kontrášky v krúžkařské muzice Jury Hudečka III a současně umělecké vedoucí pražského Slováckého krúžku, hrál Hudeček pěkným starodávným stylem. Jeho hra sice nevynikala po technické stránce, byla však velmi bohatá různými osobitými ciframi, ozdobami (trylky) a navíc se vyznačovala dobrým rytmickým cítěním.

Hudečkův přínos a uplatnění v pražském krúžku mělo širší rozměr než „jenom“ čistě muzikantský. Jura Hudeček III obětavě sestavoval pásma písní k různým tancům, muzikantská a pěvecká čísla, v krúžku i pro vystoupení na veřejnosti. Podílel se i na nácviu a zkouškách sedlácké, kde radil, jak ji tancovat. Připravoval též programy na větší akce pořádané krúžkem, jakými byly hody, fašanky, Moravské plesy, zájezdy nebo společné večírky slováckých krúžků z Brna a Bratislavy.

Jura Hudeček III. Horňácké slavnosti, Velká nad Veličkou, 1988.

Foto Antonín Vrba.

Fotografie z archivu Jury Hudečka.

Hudeček působil v krúžku i svou činností osvětovou. V průběhu let, stejně jako jeho otec, i on sám prezentoval v tomto spolku své přednášky. Celkem zde připravil 8 přednášek tematicky zaměřených na Horňácko a jeho lidovou kulturu. Některé z nich doplnil promítáním obrazů, fotografií, pouštěním audioukázek nebo i vlastním zpěvem.

O rozvoj krúžku se zasloužil také nejvíce různými organizátorskou činností. Dojednal některé přednášky, promítání starých krátkometrážních filmů ze Slovácka, nacvičování tanců sběratelkou a chore-

ografkou Zdenkou Jelínkovou, do inventáře krúžku i do vlastnictví samotných členů krúžku obstaral ve Velké mnoho krojových součástí nebo zde zprostředkoval jejich opravy. Je také dlouholetým členem výboru krúžku a po celá léta byl členem výboru Moravského plesu. Dal podnět ke shromažďování materiálu k historii Slováckého krúžku v Praze. V neposlední řadě je třeba podotknout, že důsledně dbal na krojovou, muzikantskou i pěveckou čistotu.

Jura Hudeček III jednoduše vryl svým třicetiletým působením ve Slováckém krúžku v Praze hlubokou a nesmazatelnou stopu, z níž jeho současníci těží a čerpají a jsou za ni vděční dodnes.

KAPITOLA 5.5

Jura Hudeček III z pohledu svých přátel

Prof. Jan Hlaváč (nar. 1926 v Kyjově)

Emeritní profesor VŠCHT v Praze; bývalý dlouholetý basista muziky Slováckého krúžku v Praze, v níž hrál i po celou dobu Hudečkova působení jako primáše muziky.

Rod Hudečků se významně zapsal do historie krúžku, počínaje právě gen. J. H., který se vždycky hlásil ke svému hornáckému původu. V jeho stopách šel pak velmi výrazně jeho syn Jura H. ml. Ten se po návratu z aktivní voj. služby hned zapojil do činnosti krúžku. ... znal spoustu písniček a uměl je stylově zahrát, zejména sedlácké, a také zazpí-

vat s náležitým rytmem a smyslem pro obsah. Tyto jeho přednosti předurčily cca 30letý příklon krúžku (1957–1986) k hornáckému folkloru. ... muzika krúžku hrála převážně při besedách členů krúžku a jejich hostů. Neorientovala se na pódiová vystoupení, i když hrála často na vernisážích umělců z našeho kraje, na pražských Moravských plesích nebo i při jiných pečlivě volených příležitostech.

Jura byl a je vynikající zpěvák, zvýrazňující specifičnost a krásu hornáckých písní. ... Stále nás překvapoval novými písničkami.

Jura byl nesporně osobností, která zařadila krúžek po stránce hudebního folkloru k těm, kdo usilovali o uchování jeho podstatných rysů z doby, kam sahaly vzpomínky pamětníků a staré nahrávky. Důsledně trval na dodržování rytmu, frázování při zpěvu a příslušného nářečí, ať už se hrálo Hornácko, Kyjovsko nebo Podluží. Trval na jednoduché harmonizaci, bez vnášení cizorodých prvků nebo mísení různých regionů. Přinášel kvalitní výběr písní, nerad hrál písničky, které Slávek Volavý kdysi označil jako autobusové. Osobně jsem ho ctil jako člověka čestného a přímého, který dovedl stát na svém a nepřijímal v zásadních věcech kompromisy. Jeho důkladnost a důslednost byla známá, nelitoval času k důkladnému promyšlení věcí. Muzika neměla veřejná vystoupení (kromě výše uvedených), což bylo patrně jednou z příčin, že Jura byl jako muzikant a primáš mimo krúžek málo znám. V cizích muzikách nehrál, neměl ani snahu se v tomto

směru prosazovat. K jeho vzorům patřila muzika Jožky Kubíka i dalších (Ňorci, Miškeríci, Dudík), často citoval mudrosloví J. K. a pasáže z Bystřinovy knihy Súčovská republika. Téměř třicetileté období Jury Hudečka jako vedoucího muziky a strážce tradic patřilo k nejlep-

ším v historii pražského krúžku, protože se nesoustřeďoval pouze na muziku, ale získal pro své pojetí řadu mladých tanečníků a zpěváků a tím další činnost krúžku podstatně ovlivnil.

Praha, 18. 7. 2009

doc. Leo Neumann
(nar. 1930 v Prostějově)

Jaderný chemik, působil na VŠCHT v Praze, později v Ústavu jaderného výzkumu v Řeži u Prahy; bývalý dlouholetý kontráš muziky Slováckého krúžku v Praze, v níž hrál v době Hudečkova působení jako primáše muziky.

V době svého působení v pražském Slováckém krúžku byl Jura Hudeček jednou z jeho nejvýraznějších osobností. Myslím, že v té době se v krúžku nikdo jiný nezasloužil o oživování a zachovávání slováckých lidových tradic víc než on – i když v této snaze zdaleka nebyl osamocen. Úcta k písním, krojům a lidovým zvyklostem mu byla samozřejmostí a jiný přístup neuznával.

Největší uplatnění našel jako zpěvák a primáš muziky krúžku. S jeho primášováním to ale nebylo úplně jednoduché. Byl totiž primášem hornáckým a Hornácko bylo jeho doménou; blízké mu byly i Kopanice. K ostatním podoblastem už měl dál. ... Je však nutné uznat, že i u písní a tanců z jiných podoblastí se snažil o autentický způsob hry svůj i muziky. ... Celkem dobře zvládal Jura Hudeček potíže s nestálým složením muziky. Pravidelné zkoušky nebyly, hrál

každý muzikant, který přišel s nástrojem do krúžku. Jednou jsem napočítal sedm kontrášů. Tuto (s prominutím) smečku dokázal Jura zkotřit ... Před veřejnými vystoupeními, kterých bylo ovšem pomálu, mívala muzika zkoušky. Jura Hudeček na ně přicházel připravený, vždy věděl, co chce. Neomylně poznal, když ve hře muziky něco nebylo v pořádku, ale někdy to nedovedl přesně pojmenovat, zejména když šlo o harmonizaci. ... Jura preferoval jednoduché harmonizace ... Jako perličku musím uvést, že mne jednou Jura Hudeček velice překvapil požadavkem (kategorickým!), aby byl nad akordem G dur tón g v melodii doplněn ve druhém hlase tónem e. Tedy přidanou sextou. To překvapení bylo časem ještě větší, když jsem durový akord s přidanou sextou našel ve starých zápisech hudecké hry i v zápise hry Ňorkovy kapely.

Stále problémy byly s laděním. Jura často žádal muzikanty, aby si zkontrolovali ladění; ladilo se celé minuty. Sám se divil, že právě přeladil, a jeho housle mu neladí, i když „kvinty jsou v pořádku“. Několikrát jsem žádal, ať se to nedělá, protože to nepomůže – že část problémů je v prstech a část v uších. Juru jsem nepřesvědčil – bral to jako vtip. Problém byl v tom, že Jura se svým mimořádně cit-

livým hudebním sluchem „slyšel“ a tedy i hrál přirozeně, ale cimbál je laděn temperovaně a většina muzikantů tak také „slyší“. Nikdo nevěděl, na koho se má dolaďovat. Malé rozdíly kmitočtů pak stačí ke vzniku nepříjemných zvukových rázů a výsledný zvuk muziky je jakoby rozmazaný.

Také proto Jura hrával rád bez cimbálu. Takto se za jeho primášování zásadně hrály sedlácké, často i kopaničářské sedlcké. Já osobně jsem s Jurou nejraději hrával sedlácké v „domácím“ obsazení (viz textová část mého krůžkového zpěvníku): Jura Hudeček prim, Navrátil houslové a Neumann violové kontry, Hlaváč basa. ... Neoplýval bůhvíjakou technikou, a ani ji nepotřeboval; nikde nechyběla. Na rozdíl od mnoha jiných primášů necítil potřebu vyvyšovat se nad ostatní muzikanty virtuozními pasážemi. ... ty jeho cifry byly jednoduché, ale byly mu vlastní a patřily k němu. Zvuk muziky pod Jurovým primášováním nebyl uhlazený – s onou intonační

kombinací (přirozeně + temperovaně) ani jiný být nemohl. Byl však nezaměnitelný, působivý a velmi autentický. ... Jura byl jako primáš dobrý, ale ne vynikající. Jako zpěváka ho však řadím mezi naše nejlepší. Vždy byl především interpretem sdělení (nevadí, že někdy velmi prostého), obsaženého v každé dobré písni (jiné nezpíval). Ne všichni zpěváci to dovedou, málokterý tak dobře. Jeho zpěv byl emotivní, ale přitom uměřený – bez náznaku patosu nebo snahy o vnější efekt. Rytmus zpěvu přizpůsoboval přirozenému spádu dobře artikulovaného mluveného slova tak, aby nebyl deformován ani text písně, ani její melodie. Přímo nesnášel nadměrné natahování dlouhých slabik. Přičteme-li k tomu bezpečnou intonaci, nelze se divit, že výsledek byl velmi osobitý a velmi působivý. Je velkou zásluhou Jury Hudečka, že takto učil zpívat i chasu krůžku – se zřetelnými výsledky.

Praha, 17. 7. 2009

4. setkání vypravěčů ve Velké nad Veličkou

Dne 18. 11. 2012 bylo ve Velké nad Veličkou 4. setkání vypravěčů **Humor – korení života**, Vašek Mlýnek. Setkání pořádaly Agentura AV a obec s pomocí 3 sponzorů. Bulletin vydán nebyl. V sále Kulturního domu bylo přes 300 spokojených posluchačů, z nichž někteří museli stát. Setkání trvajících 200 minut začalo přesně, což asi dosud žádný hornácký pořadatel nedokázal. (Sami Hornáci vtipkují, že např. koncert začal v 15.00 hornáckého času.)

V následujícím seznamu je eventuelní umělecké jméno, skutečné jméno a obec, jejímž nářečím vypravěč mluvil:

Filoména, Eva Doupovcová,

Vracov

Radek Dula, Boršice u Blatnice

Václav Hučík, Blatnička

Ján Kohut, Gbely

Dr. Jiří Miškeřík, Hrubá Vrbka

František Pavliňák, Sodoměřice nad Moravou

Antonín Pavluš, Svatobořice

– Mistrín

Tomáš Sečkář, Louka

(u Velké nad Veličkou)

Majitel Agentury AV, autor a režisér Antonín Vrba přemluvil Antonína Ptáčníka, aby také vystoupil poprvé jakožto lidový

vypravěč. Pokus se nezdařil, protože A. Ptáčník žádné nářečí neumí a mluvil s několika chybami spisovně. Syn Vaška Mlýnka Václav Mlýnek zavzpomínal na otce. Nevystoupil jakožto vypravěč, neboť tak vystupovat nechce. Na minulém

setkání však ukázal, že to také umí. Zpívali muži z Boršova (u Kyjova) a Tetky z Kyjova. Hrála hornácká muzika Kubíci. V krojích hornáckým nářečím moderovali Antonín Vrba a Martin Kuchyňka.

Rozdíl v umění vypravěčů mě donutily, abych zjišťoval, jaké cíle a způsoby jejich dosahování měli vypravěči dříve a jaké mají nyní. Také jsem zkoumal, co

od nich chtěli posluchači dříve a co chtějí nyní. „Dříve“ nazývám roky 1950 až 1992. Tehdy oblíbení vypravěči už nežijí. Měl jsem příležitost se na to zeptat pouze jednoho nynějšího vypravěče, jenž mi odpověděl, že o tom nepřemýšlel. Proto zde zveřej-

ňuji názory a odhady svoje. Dříve byla cílem všech vypravěčů přesná ukázka nářečí a příslušného kroje. Dalším cílem některých vypravěčů bylo pobavení posluchačů veselými příhodami nebo anekdotami. Nyní je cílem všech vypravěčů pobavení posluchačů. Dalším cílem některých vypravěčů je přesná ukázka nářečí a kroje. Dříve chtěli posluchači slyšet přesné nářečí a byli rádi, byla-li ukázka i zábavná. Nyní chtějí posluchači zábavu. Správné cíle vypravěčů i posluchačů jsou ty dřívější, protože smyslem vystupování vypravěčů je poučení posluchačů požadujících udržování autentického folkloru. Nynější nezájem posluchačů o poučení je součástí všeobecného úpadku morálky a vkusu. (V roce 2010 jsem zveřejnil svůj článek Nářečí jsou základ folkloru. V něm jsem navrhl, aby ve Strážnici byl pravidelně nesoutěžní pořad vybraných českých vypravěčů. Nereagoval nikdo.)

Z tohoto hlediska bylo 4. setkání úspěšné ekonomicky, ale ne umělecky. Přesně mluvili Doupovcová, Pavliňák, Pavluš a Sečkář. Ze slovenských vypravěčů, které jsem slyšel, pouze Kohut nemluvil přesně. Všichni vypravěči bavili posluchače smějící se všemu. Dula, Hučík, Kohut, Pavliňák a Sečkář vyprávěli anekdoty. Jejich témata byla jako ve všech zábavných pořadech, ale s velmi rozdílnou četností. Chyběly anekdoty o blondýnách a o typických vlastnostech

některých národů (Skotů, Židů, atd.). Politické anekdoty byly z kapitalismu i ze socialismu. Nejvíce anekdot bylo o sexualitě a o vyměšování. Pro vás jsem jednu volně přeložil do spisovného jazyka: Zedník přišel k lékaři se zácpou. Lékař mu prohlédl zadnici, usmál se a do zadnice ho kopl. Ozval se zvuk jako při šlápnutí na plastovou láhev a zedníkovi se hned ulevilo. Zeptal se, zda se zácpa může opakovat. Lékař odpověděl: „Může, budete-li si konečník utírat pytle od cementu.“

Podle plakátu bylo setkání zařazené do kampaně proti alkoholizmu, ale neobjevilo důvod, aby Hornáci omezili pití slivovice.

Text: *Ing. PAVEL FIALA*,
tel. 00-420-257 214 088, 603 371 973,
Podbělohorská 42, 150 00 Praha 5,
blanka.polova@paladix.cz

Fotografie: *ANTONÍN VRBA*,
tel. 00-420-518 329 148, 608 813 592,
Dubník 822, 696 74 Velká nad Veličkou,
vrbaa@seznam.cz

Slovácký verbuňk v Luhačovickém Zálesí

Asi od roku 1954 se amatérsky zabývám folklorem. Od začátku se specializuji na nářečí slovenského jazyka, ale zajímají mě i ostatní obory. Proto jsem si v roce 2006 přečetl knihu *Slovácký verbuňk*, v níž je předmluva a návrh na nominaci slováckého verbuňku do seznamu mistrovských děl ústního a nemateriálního dědictví lidstva. V knize nejsou dvě důležité informace a ty, které tam jsou, někteří zájemci nemohou vědět, protože se kniha neprodávala. Z těchto důvodů jsem napsal tento článek.

V knize považují za nejdůležitější tyto informace:

Ze 194 obcí Slovácka se verbuňk tancuje ve 142 obcích. V nich je 55 souborů předvádějících verbuňků.

Ve verbuňku rozeznáváme 6 typů, jež mají většinu tanečních prvků totožnou. Liší se intenzitou, četností výskytu, držetím těla, vedením nohou a někdy i rukou. Jsou to tyto typy:

- z okolí Strážnice
- z okolí Kyjova
- hanáckoslovácký z okolí Hustopečí a Ždánic
- hornácký
- uherskohradištský z okolí Uherského Hradiště a Uherského Brodu
- podlužácký

Strážnický, kyjovský a hanáckoslovácký typ na jihu mají pomalé, střední a rychlé tempo tance. Hanáckoslovácký

typ na severu má střední a rychlé tempo. Hornácký, uherskohradištský a podlužácký typ mají pomalé a rychlé tempo. Název

„válaný“ se používá pouze na Podluží.

Ukázky všech typů verbuňku jsou ve videokazetách, jež se s doprovodnými publikacemi prodávají v NŮLK.

Informace, jež v knize být nemohla: Až po zapsání slováckého verbuňku do seznamu UNESCO (25. 11. 2005) se verbuňk v okolí Uherského Hradiště a verbuňk v okolí Uherského Brodu tak odlišily, že odborníci museli stanovit typ uherskohradištský a typ uherskobrodský. Nyní je tedy 7 typů.

Informaci, jež v knize být mohla, ale není, možná dosud nikdo z odborníků ostatním folkloristům neoznámil: Slovácký verbuňk se tancuje i v Luhačovickém Zálesí jakožto přirozená součást tanečního repertoáru při společenských příležitostech. V knize jsou vyjmenovány obce, kde se verbuňk tancuje. Mezi nimi je Částkov, jenž podle Plockovy Folklorní mapy Moravy patří do Luhačovického Zálesí (u hranice s Uherskohradištskem). Toho jsem si nevšiml a považoval jsem za samozřejmost, že v Luhačovickém Zálesí se slovácký verbuňk mimo soubory nikdy netancoval. Ve strážnickém pořadu z Luhačovického Zálesí o slováckém verbuňku nebyla zmínka. Proto mě v roce 2012 na Tuchlovické pouti velmi překvapil luhačovický soubor Malé Zálesí předvedením verbuň-

ku z Luhačovického Zálesí. Hned jsem se tanečníků zeptal, co to bylo. Dověděl jsem se, že podle vzpomínek nejstarších občanů se v Luhačovickém Zálesí verbuňk tancoval dávno před zakládáním nejstarších souborů. Všichni uznávají, že jejich verbuňk je převzatý ze sousedního Dolňácka, a nepovažují jej za verbuňk osmého typu. Odborníci to vědí a verbuňk Luhačovického Zálesí řadí do typu uherskobrodského. Ve strážnické soutěži už byli verbíři z Luhačovického Zálesí a v roce 2012 tam soutěžil Jaroslav Šuráň z Malého Zálesí. Nevím, jak ho porota ohodnotila, neboť se neumístil mezi čtyřmi nejlepšími. Porota verbíře reprezentující Luhačovické Zálesí hodnotí jako uherskobrodské, ale odpouští jim nevýrazné odchylky, protože folklor Luhačovického Zálesí je zřetelně ovlivněný folklorem Dolňácka a Valaška nejen v tancích. Autoři návrhu na nominaci slováckého verbuňku se museli rozhodnout, zda v návrhu budou informovat, že se slovácký verbuňk tancuje i mimo Slovácko. Museli zvolit jednu z těchto možností: Z odborného hlediska by bylo správné, kdyby se ve všech obcích Luhačovického Zálesí zeptali mužů narozených před rokem 1930, zda se v jejich obcích tancoval verbuňk mimo soubory. Podle odpovědí mohli doplnit seznam v návrhu. Není-li takový výzkum provedený, měl by ho někdo pro české folkloristy provést třeba jakožto diplomovou práci, dokud pamětníci žijí. Doplněný seznam v návrhu by však nebyl v souladu s názvem slovácký verbuňk. Pro úředníky UNESCO by to byl dostatečný důvod, aby

zápis zamítli nebo zrušili. (Milý čtenáři, váš posměch na tom nic nezmění. Všichni úředníci posuzují především formality. Český návrh byl z jiných důvodů vrácen a po opravení byl ostatním státům dáván jakožto vzor.) Úředníci by mohli chtít, aby se tanec nazval třeba „záleskoslovácký verbuňk“, což by byl horší rozpor, protože verbuňk v Luhačovickém Zálesí nevznikl. Nám na přívlastku nezáleží, neboť se obvykle vypouští, ale ve světovém seznamu nemůže být zapsaný jen „verbuňk“. Tanců vzniklých z verbování do armád je totiž v okolních státech několik a je nutné je rozlišovat i v názvech. (Např. známý východoslovenský verbunk je úplně jiný a nelze ho od našeho verbuňku odlišovat pouze jedním písmenem v názvu. Toto odlišení se v překladech přehledně.) Proto autoři návrhu zvolili možnost nadějnou z hlediska diplomatického a měli úspěch.

Jednou z mnoha podmínek zápisu slováckého verbuňku do seznamu UNESCO je opatření na jeho ochranu, uchování, posílení a udržení typové rozmanitosti. Tato podmínka se nedá splnit pouhým zřízením a financováním NÚLK. Bylo nutné pro každý typ nalézt vynikající tanečníky, kteří nějak ovlivňují podobu a vývoj verbuňku, aby z talentovaných tanečníků mladší generace vyučili své nástupce. V knize jsou pro každý typ vybraní pouze dva obecně uznávaní vzorní tanečníci. Jeden se usadil v Brně, jeden v Praze a ostatní zůstali na Slovácku. Pro okolí Uherského Brodu jsou vybraní Mgr. Jan Miroslav Krist a Ivan Marčík. Oba už netancují, ale Ivan Marčík je v porotě seniorů strážnické soutěže a ve Sboru

lektorů a znalců slováckého verbuňku. Tento sbor udržuje širokou základnu lektorů a učitelů verbuňku všech typů.

Mám štěstí, že se často stýkám s Ing. Josefem Bobkem narozeným v roce 1956 v Bánově u Uherského Brodu, kde se verbuňk nedochoval. Až ve věku 21 rok se Jožka od sestřenice dověděl, že jsou v okolí nějaké folklorní soubory. Stal se členem Brozanů, kde se naučil verbuňk. Verbíř nepotřebuje choreografa, ale potřebuje učitele a talent. Jožka při příchodu na jeviště neví, kterou figurou (na Slovácku „cifrou“) začne. Verbuje podle hudby asi jako zpěvák nemyslící na pohyby svých hlasivek a úst. Proto se verbuňk naučil tak, že byl v roce 2005 ve sborníku strážnického festivalu uvedený jakožto výrazný představitel uherskobrodského verbuňku. Je o 10 roků mladší než Ivan Marčík a ještě nyní ve věku 56 roků tancuje jako mladík. Verbuje úplně jinak než desítky uherskobrodských verbířů, které jsem viděl. Proto je vzorem pro mladší verbíře. Každý verbíř se má snažit, aby jeho verbuňk byl

nejkrásnější a nejpestřejší, ale neodchýlil se od vkusu příslušného k jeho typu verbuňku. (Stejná soutěživost patří k valašskému odzemku, v němž se navíc soutěží v obtížnosti a v udržování napětí diváků. Ovšem odzemek se nedělí na typy podle obcí, ale pouze na odzemek s valaškou a odzemek bez valašky. Když jsem v roce 2012 psal tento článek, odborníci psali návrh na nominaci valašského odzemku do seznamu UNESCO využívající znalosti a zkušenosti autorů návrhu na nominaci slováckého verbuňku.) Jožka a já jsme členy Slováckého krúžku v Praze, kde Jožka učí chasu tancovat. Prozatím se tam žádný verbíř Jožkovi nepodobá, přestože jsem při oslavě Jožkových narozenin na to chasu upozornil. Doufám, že stále bude dost vynikajících představitelů uherskobrodského verbuňku. Někteří mohou být i v Luhačovickém Zálesí, v Brně nebo ve vzdálené Praze.

Autor: *Ing. PAVEL FIALA*,
tel. 00-420-257 214 088, 603 371 973,
Podbělohorská 42, 150 00 Praha 5,
blanka.polova@paladix.cz

30 let POPO

Tento částečně recesistický pánský klub folkloristů, plným názvem **POŠTĚ-PÁNSKÉ POZEZENÍ**, se stal za 30 let své existence významnou součástí folklorního dění na Slovácku. Vznikl z iniciativy primáše Olšavy a doživotního starosty POPO Luboše Málka, jak říká doživotní tajemník, další zakládající člen a novinář Miroslav Potyka: „Tehdy

j jsme se rozhodli uspořádat poštěpánskou besedu u cimbálu. Na ní se zrodil nápad, že by se jednou ročně mohli scházet folkloristé a založit takový výhradně pánský klub.“

Jaké jsou podmínky členství? Např.: Členem POPO se mohou stát muzikanti, tanečníci či zpěváci věnující se aktivně folkloru. Z pasivních jsou to pak ti, kdo

jsou významnými příznivci a milovníky folkloru, či se jakýmkoliv způsobem přičiňují o jeho propagaci. Nikdo se ale nemůže přihlásit pouze ze své vůle. Každého nového uchazeče musí přivést a doporučit někdo ze stálých členů. Dotyčný je pak rok kandidátem. Pokud se zúčastní Poštěpánského Posezení i následující rok, je přijat za právoplatného člena. POPO má svá přísná pravidla a rituály. Každý musí složit slib, na každoroční setkání musí přinést dvě sedmičky kvalitního vína s vinětou a dvě nožičky klobásek. Každým rokem se volí na jeden rok starosta, který působí od POPA do POPA.

Každoroční zasedání a jednání má stereotypní průběh. Obrovský sbor chlapů nejdříve zapěje hymnu POPO. Poté následuje přijímání nových členů, poděkování starému starostovi a volba nového. Nezapomíná se ani

na odměňování jubilantů. Po oficiálních se začne hodovat. Jí se a pije až do ranních hodin. Chybět samozřejmě nemůže zpěv a muzika z nejrůznějších folklorních oblastí.

Nás, pražský Slovácký krúžek může těšit, že v řadách 360 členů POPO nacházíme kromě mnoha přátel i naše krúžkaře. Z minula vzpomeňme např. na Honzu Čumpelíka, Jendu Krista a Frantu Kapsu, dnes tam můžeme potkat Miloše Gavendu, Ondru Blahu. A dokonce v posledních dvou letech tam naši (externí) krúžkaři i starostují – Jirka Jilík, čestný starosta POPO pro rok 2012 a Miloš Hrdý, na posledním výročním rokování Klubu Štěpánů dne 28. 12. 2012 v Uherském Brodě zvolený pro rok 2013.

M. ŘÍHA,
s použitím veřejných zdrojů
a vyprávění přátel

Co nového u přátel v Brně a Bratislavě?

Podklady pro následující shrnutí jsem stejně jako posledně čerpal převážně z periodik spřátelených SIK, t.j. „Kružkozor“

SIK v Brně, tentokrát č. 96 a „Zvesti“ č. 1/2012 SIK a Skaličanů v Bratislavě včetně informací od odpovědných členů příslušných SIK.

Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě žili minulé období zejména intenzivní přípravou oslavy vzácného 90. výročí vzniku SIK. Oslava, jak jsem měl možnost slyšet od přímých účastníků, číst (Zvesti 1/2012) a vidět na videu pořízeném SIK v Brně, zasluhuje superlativy. Obsahovala vše co měla: shrnutí historie v poutavém „příhovore“ richtára P. Fajkuse, žádané - aktivní hosty s jejich upřímnými zdavicemi, kvalitní prezentaci schopností hostitele, poučení i zábavu. Co mě zvláště dojala, je pozornost hostitelů věnovaná jak zasloužilým členům SIK, tak přátelům ve formě pamětních listů a drobných dárků. Z oslavy se pořizuje DVD nosič, který bude k objednání u vedení SIK. O přípravách a průběhu oslavy informují již výše zmíněné „Zvesti“ a podrobná reportáž je též na stránkách této Vědomosti. O organizační, psychické

i fyzické náročnosti včetně finanční zátěže není pochyb – hluboká poklona přátelé, nasadili jste latku hodně vysoko.

SIK a Skaličané v Bratislavě se však neomezili pouze na své výročí. Žili v průběhu roku i svůj pravidelný spolkový život který ve výčtu obsahuje: 10 besed u cimbálu, 15 výborových schůzí, 7 vystoupení krojované skupiny na veřejnosti, 30 nácviků zpěvu a tance, vystoupení v úloze hlavního účinkujícího na hodech v Dúbrave, přípravu vystoupení na výroční slavnostní setkání, relaci v živém vysílání rádia Regina, mikulášskou besídku s dárečky, listopadovou tombolu a krojovaný krajanský fašiangový večierok (ples) – úctyhodně.

Přátelé ve svých Zvestech neopomněli ani kulatá životní jubilea svých členů, tak i osobností, které se SIK v minulosti spolupracovaly. Z nejznámějších uvádím:

- **80. výročí** narození Vladimíra Petrára – doyena SIK, člena výboru, harmonikáře a dřívějšího stárka krúžku,
- **30. výročí** úmrtí Vítězslava (Slávka) Volavého,
- **125. výročí** narození Ing. Juraje Černého – spoluzakladatele SIK,
- **145. výročí** narození architekta Dušana Jurkoviče – richtára SIK v letech 1944 – 1947,

■ **145. výročí** narození Antoše Frolky.

Jestliže těžiště úsilí SIK a Skaličanů v Bratislavě bylo soustředěno k oslavě jejich vzácného výročí, **Slovácký krúžek v Brně** se zaměřil na vzpomínku nedožitých 80. narozenin vzácného člověka Mgr. Jana Miroslava Krista (3. 9. 1932–11. 1. 2007). J. M. Krist se 30 let aktivně podílel na formování nejen SIK v Brně, ale i dalších folklorních těles (Olšava, Rozmarýn z Újezdce u Luhačovic, Lipovjan, Velička) včetně našeho SIK, jehož byl též dvě údobí členem. Jeho diplomová práce podstatně přispěla ke zpracování historie našeho SIK. V Brně si tohoto svého starosty, významného ctitele a propagátora folklorních tradic, organizátora a účastníka nesčetné řady akcí a podniků, z nichž některé přetrvávají dodnes, připomněli pořadem „Soupoutníci“ na 23. brněnském mezinárodním Folklorním festivalu. Všechny složky SIK v Brně se pořadu aktivně a úspěšně účastnily. O aktivitách a významu J. M. Krista fundovaně informuje na stránkách „Kružkozoru“ č. 96 z října 2012 Václav Štěpánek – jeho působení v našem SIK bohužel nezmiňuje. Přesto článek vřele doporučuji všem, stejně jako „Vzpomínku“ z pera M. Hebrona a článek „MFF Brno“ z pera Hany Dostálové.

Za přečtení stojí určitě celý pěkně udělaný „Kružkozor“. Vedle pravidelných rubrik: „Stavební tradice Slovácka“ – Ing. arch. Jeřábkové, „Vinařovo okénko“ – M. Dostála zde naleznete zajímavé články ze života SIK, vzpo-

mínky O. Krejčího nebo pověst „Hastrman na Dyji“

- Brňáci se i nadále scházejí na besedách v KD Rubín,
- V rámci „Havelských“ hodů proběhl souboj „za pase“ mezi uchazeči o post stárka SIK s takovou intenzitou, že vítěze musela odvézt na ošetření záchranná služba,
- V prosinci a lednu všechny složky SIK vystupovaly s vánočním pásmem v Nížkovicích u Slavkova a v kostele Sv. Augustina v Brně,
- letošní Slovácký ples organizují 2. února pod mottem: „Ej Kyjove, Kyjove“

63. Slovácký ples SIK v Brně byl, jak mohu potvrdit, velmi zdařilý. V rámci úvodního defilé bylo k vidění 20 typů lidových krojů (vedle moravských i jednotlivé z Čech a Slovenska).

„Taneční hodiny slováckých tanců“ – nová aktivita SIK v Brně. Počínaje 4. únorem zahajuje brněnský krúžek výuku tanců z Podluží, Strážnicka, Kyjovska, Uherskohradištska, Uherkobrodsko a Hornácka. Výuka je určena pro širokou veřejnost. Jednotlivé výukové hodiny budou probíhat každé pondělí od 19.15 hod. v sále Kulturního domu v Brně Černovicích, Charbulova 3.

Ještě připomenu zdařilý večer složený z vystoupení téměř všech souborů **ze Žďanic**. Akce se uskutečnila 18. 12. 2012 v Muzaionu v rámci představení regionu Hanáckého Slovácka. Žďaňáci se svou CM bavili svým

téměř 1,5 hodinovým programem zpěvů, tanců, her a scének. Značná část účinkujících (zejména ženy) vystupovala v nezvyklých krojích, které jsou rekonstrukcí kroje Hanáckého Slovácka ušitých podle dobových záznamů z roku 1836. Tato varianta kroje propagovaná muzeem v Hustopečích se začíná regionem šířit a lze se s nimi dnes setkat u řady folklorních souborů regionu.

Dále – aktivní Ždaňáři se snaží o založení tradice krojových plesů, z nichž první se uskutečnil 9. února – všichni jsou zváni.

Počátkem května (9. 5.) oslaví šedesátiny nejvýraznější osobnost současného folklorního Kyjovska, muzikant, sběratel a organizátor řady folklorních akcí a pěveckých sborů, skvělý člověk **Jura Petru** – srdečně blahopřejeme

BRUNO VOGNIČ

Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě – 90. výročí založení

V sobotu 10. listopadu 2012 se v sálech Doprastavu v Bratislavě setkali členové místního Slováckého krúžku a Skaličané se svými přáteli ze Slováckých krúžků v Praze a Brně a dalšími hosty z Moravy a Slovenska, aby společně oslavili 90 let trvání činnosti. V úvodu slavnosti blahopřáli bratislavskému jubilatovi představitelé krúžků z Prahy a Brna, starostka Kunovic, odkud pocházel jeden ze zakladatelů, členka rady města Skalice a rovněž představitelé občanského sdružení českých občanů v Bratislavě.

O založení a pestré historii i současnosti bratislavského krúžku zajímavě pohovořil jeho richtár Petr Fajkus (viz dále), poté následoval pestrý program muzik, zpěváků a tanečníků ze všech tří bratrských krúžků, ženského sboru z Kunovic, souboru ze Skalice. Všechny přítomné rozezpíval primáš lidové muzi-

ky slovenského rozhlasu Mirko Dudík, k tanci i zpěvu hráli výborně Burčáci z Míkovic.

Součástí pestrého odpoledne bylo i ocenění zasloužilých členů jubilujícího krúžku i představitelů SK z Brna a Prahy, měst Skalice a Kunovic.

V dalším programu ve dvou sálech i ostatních prostorách pak společně hráli a zpívali slovácké písničky všichni účinkující a hosté. Vítaná byla ochutnávka výborných malokarpatských vín, slováckých a slovenských koláčků, pagáčků a dalších dobrot. Hostitelé připravili i zajímavou výstavku slováckých a slovenských krojů.

Společné setkání krúžkařů a jejich přátel a oslava jubilea se vydařila i díky dlouholetému osobnímu přátelství členů, jejich společné lásce k moravskému Slovácku.

DUŠAN MACHÁČEK

Slavnostní projev richtára Petra Fajkuse k 90. výročí založení Slováckeho krúžku a Skaličanů v Bratislavě

Milé krúžkarky, vážení krúžkari, draží priatelia z bratských Slováckých krúžkov z Prahy a Brna, vzácní hostia z Kunovic a Skalice, všetci naši priaznivci a podporovatelia, milovníci ľudovej piesne a hudby, ctiteľia tradícií!

Srdečne Vás všetkých vítam na dnešnej oslave, kedy si pripomíname vznik nášho krúžku. Deväťdesiat rokov

je z pohľadu ľudského života veľmi dlhá doba a členov nášho krúžku, ktorí žili v čase jeho založenia ako malé deti, môžeme ľahko zrátáťna prstoch jednej ruky. Jeden z nich, Cyril Zálešák, je tu dnes medzi nami. Nezaškodí preto, keď si len krátko spomenieme na obdobie vzniku krúžku, kedy si v sotva stotisícovej Bratislave necelé štyri roky po prvej svetovej vojne zopár mladých chlapcov a dievčat povedalo, že sa začnú pravidelne stretávať pri slováckych pesničkách, aby si oddýchli po namáhavej práci a zaspomínali na rodný kraj.

Slovácký krúžek v Bratislave založili mladí absolventi českých vysokých škôl, poväčšine moravskí, ale aj uhorskí Slováci, ktorí prišli po vzniku prvej Československej republiky pomáhať pri budovaní Slovenska. Mali už svoje skúsenosti z krúžkarského života z čias svojich vysokoškolských štúdií a mnohí mali osobné kontakty so Slováckymi krúžkami z Prahy (založený v r. 1896) a Brna (založený v r. 1908). Samotný vznik krúžku sa datuje do roku 1922. Zakladateľmi krúžku boli Ing. Juraj Černý starší, pôvodom z moravských Kunovic a Ing. Ludevít Štúr, zo známeho slovenského rodu, z ktorého pochádzal aj jeho menovec, zakladateľ spisovnej slovenčiny. Portrét našich zakladateľov vidíme pred sebou v čele sály.

Pravým otcom krúžku však bol skalický rodák MUDr. Pavel Blaho, veľký slovenský národovec a spoluzakladateľ 1. Československej republiky, otec známeho operného speváka JUDr. Janka Blahu, ktorý podporoval na štúdiách v Čechách a na Morave množstvo chlapcov z Moravy a Slovenska a neskôr ich – už ako absolventov – na Slovensko pozval. Na dnešnú oslavu prišli aj jeho vnučky – Prof. Eva Blahová a Helena Jurasovová.

Krúžek veľmi rýchlo naberal na sile, do Bratislavy a do krúžku prichádzali študenti zo skalického gymnázia a škôl na Moravskom Slovácku – vynikajúci speváci a tanečníci, vznikla vlastná cimbalová muzika. Chodilo sa aj na zájazdy, z ktorých treba spomenúť prvé stretnutie bratských krúžkov z Prahy, Brna a Brati-

slavy na Javorine v roku 1923, za účasti mnohých známych osobností. Nechýbali hudci z Velkej nad Veličkou a Samko Dudík z Myjavy, starý otec Miroslava Dudíka, súčasného primáša Orchestra ľudových nástrojov pri Bratislavskom rozhlase, ktorý je taktiež tu medzi nami.

V roku 1938 krúžek doplnil svoje meno na Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislave, čím zdôraznil skutočnosť, že veľká časť členov krúžku pochádzala z rodného mesta otca krúžku MUDr. Pavla Blahu, zo slovenskej Skalice.

Čestná funkcia „richtára“ bola vďaka všeobecnej úcte k osobnostiam verejného života udelená ako prvému v r. 1924 švagrovi MUDr. Pavla Blahu – Msgr. ThDr. Ludevítovi Okánikovi – inak prvému bratislavskému mešťanostovi – dnes by sme povedali primátorovi.

Od tridsiatych rokov dvadsiateho storočia majú richtári krúžku aj tzv. „richtárske právo“, odznak – insígniu – richtárskej moci, vo forme ozdobeného dreveného žezla. V krúžku od jeho založenia doteraz pôsobilo sedem richtárov; okrem už menovaných Msgr. Okánika a Ing. Černého aj Ing. arch. Dušan Jurkovič, MUDr. Konštantín Čársky, Ing. Jura Černý ml. a Ivan Karenovič, ktorého dcéra Ľudmila a zať Ing. Vladimír Čulen sú dnes hlavnou oporou krúžku.

Deväťdesiat rokov krúžkarského života nemožno opísať a zhodnotiť krátkom príhovore a nie je to ani jeho úlohou. Veď za tie roky prešli krúžkom tisíce členov, usporiadali sa stovky akcií, uskutočnili sa desiatky zájazdov a stretnutí s bratskými Slováckymi krúžkami z Prahy

a Brna, nadviazali sa mnohé priateľstvá v krúžku i mimo krúžek. Počas svojej dlhoročnej existencie prežil krúžek časy dobré i špatné, roky úrodné i neúrodné, no ťažisko jeho pôsobenia bolo vždy v pravidelnom mesačnom stretávaní sa pri pesničkách obidvoch „našich“ regiónov. Príťažlivou črtou krúžku bolo a je to, že sa neuzatvára do seba, ale je otvorený všetkým milovníkom ľudovej piesne z Moravského Slovácka a okolia Skalice bez ohľadu na to, odkiaľ prichádzajú. Každý človek, ktorý má cit pre krásu ľudovej piesne a má pre ostatných otvorené srdce, je v našom krúžku vítaný.

Krúžek bol a dodnes je len voľným združením priateľov ľudovej piesne, hudby a tanca z „našich“ regiónov. Nikdy neexistoval ako oficiálna organizácia so zakladateľskou listinou, stanovami a úradnou evidenciou. Isto aj vďaka tejto svojej nezávislosti na vonkajšej moci mohol prežiť bez ujmy dlhé obdobia totalitných režimov a nezankol ani počas druhej svetovej vojny, ani v poslednej dobe, kedy bol od Moravského Slovácka už po druhý raz oddelený štátnou hranicou.

Naopak, možno konštatovať, že krúžek v súčasnosti prežíva jedno z najintenzívnejších období svojej existencie. Pestuje čulé styky s bratskými Slováckymi krúžkami z Brna a Prahy a okrem pravidelného mesačného krúžkarského stretávania pri cimbale vystupuje pomerne často aj na verejnosti. Dokonca sme uždvakrát zvíťazili na Medzinárodnom krajanskom festivale českých národnostných menšín v zahraničí, medzi ktoré sme podľa

kritérií festivalu zaradení, a to v Prahe v rokoch 2009 a 2010.

Čo vlastne udržalo a udržiava život nášho krúžku aj krúžkov z Brna a Prahy, že dokázali prežiť cisárske Rakúsko-Uhorsko, prvú svetovú vojnu, prvú Československú republiku, druhú svetovú vojnu so Slovenským štátom a Protektorátom Čechy a Morava, druhú Československú republiku so všetkými modifikáciami jej názvu, feudalizmus, kapitalizmus, fašizmus, socializmus – komunizmus a úspešne prežívajú aj v súčasnom zriadení v Slovenskej a Českej republike a v začlenení do Európskej únie? Túto otázku som si – a nielen ja – často kládol a myslím si, že odpoveď na ňu naznačili už Ján Krist a Kliment Navrátil – veľké osobnosti brnianskeho a pražského krúžku. Je to láska k tradícii.

Láska k tradícii bol podtitul názvu spoločného programu slováckych krúžkov z Prahy, Brna a Bratislavy na Medzinárodnom folklórnom festivale v Strážnici v r. 1996, ktorý navrhol Jenda Krist. A v tom istom roku, pri oslave storočnice pražského krúžku, Kliment Navrátil jasne povedal účastníkom zo všetkých troch krúžkov: Vy ste tá tradícia!

Čo je to tradícia? Je to úcta k odkazu predkov, k všetkému dobrému čo nám zanechali v oblasti umenia, kultúry, etiky, náboženstva, k odkazu, ktorý chceme odovzdať našim potomkom, aby na ňom ďalej stavali, spojená s vycibreným citom pre krásu a trvalé hodnoty.

A láska? To nie je iba cit, či príjemný pocit, ale predovšetkým obetavá sna-

ha o dobro pre druhého, uvedomelý čin v jeho prospech bez ohľadu na vlastnú námahu alebo ujmu. Láska nikdy nezahynie, uisťuje nás sv. Pavol v prvom liste Korintanom (1 Kor 13, 8). A tak každá činnosť, vykonávaná z lásky a s láskou má nádej na stále trvanie. Pokiaľ naša

činnosť bude motivovaná láskou, nemusíme sa obávať o vlastnú existenciu.

Preto želám:

*Veľa lásky do ďalších rokov,
Slovácky krúžek a Skaličané v Bratislave!
Veľa lásky do ďalších rokov
Slovácke krúžky!*

Ozval se Hito, náš verný japonský kamarád a návštevník krúžkařských akcií, ktorý pred časem opustil Prahu. Je v Tokiu, pripravuje nový koncertný program, a proto nemá čas na vyšívání rozměrnější dečky, ale přesto, jak píše „Na mém srdci je vždycky čas, co jsem mohl s Vámi strávit“.

U Valachů se truchlí

Libor Kleinhampl nás opustil

V lednu přišla smutná zpráva, ve čtvrtek 10. ledna 2013 zemřel dlouholetý obětavý přední představitel pražského Valašského krúžku a člen Slováckého krúžku v Praze pan Libor Kleinhampl. Rozloučili jsme se s ním v pátek 18. 1. 2013 v 11:00 ve velké obřadní síni krematoria v Praze – Strašnicích. Za Slovácký krúžek promluvil Bruno Vognič.

Od padesátých let minulého století působil Libor jako tanečník v hanáckém souboru Morava, ve Valašském krúžku byl od šedesátých let. Brzy se stal vedle tehdejší vůdčí osobnosti Kamily Mošové jeho další výraznou postavou – podílel se na organizování Valachů v Praze, později se stal i vedoucím taneční složky a celého spolku Valachů. Aktivně se účastnil i založení Folklorního sdružení ČR. Od devadesátých let jsme spolu stávali na podiu při zahajovacím ceremoniálu Moravského plesu v Praze. Jak sám říkal, zúčastnil se všech poválečných, kterých bylo kolem padesáti. Neznali jsme ho jinak než jako skromného a pracovitého člověka, který nikoho nezarmoutil. Jeho laskavá tvář nám bude chybět.

MIREK ŘÍHA

Přehled akcí září 2012 – leden 2013

DATUM	AKCE	MÍSTO
15.9.2012	Vinobraní na Pražském hradě	Královská zahrada
16.9.2012	Trojské vinobraní	areál zámku Troja
22.9.2012	IV. Malostranské vinobraní	park Kampa
10.10.2012	Moravský věneček	divadlo Gong
13.10.2012	Svatba Barbora Slivová a Petr Smetana	Šumice, Bojkovice zámek Světlov
21.10.2012	Soustředění	DDM Karlín
10.11.2012	Setkání krúžků	Doprastav Bratislava, Slovenský Grob
12.11.2012	Svatomartinská vína	hotel Ambassador, Praha
19.11.2012	Aukce vín VIA	Hotel Marriott, Praha
24.11.2012	Kateřinské hody	divadlo Gong
12.12.2012	Beseda vánoční	Divadlo Gong
26.12.2012	Pastýřské hry na sv. Štěpána	Kampa
28.12.2012	Povánoční besedování	u Sochorů, Běchovice
08.01.2013	Slavnostní zahájení výstavy „Odcházející krása“	Senát PČR
31.8.–2.9.2012	Mezinárodní folklorní festival v Olešnici	Polsko
DALŠÍ AKCE		
1x měsíčně - středy	Besedy u cimbálu	KD Gong
1x týdně - čtvrtky	Nácviky chasy	DDM Karlín
1x týdně - úterky	Zkoušky mužského sboru	Vinárny Sochorka, U Ály
1x měsíčně - pondělky	Schůze výboru	Pankrác
Nepravidelně, dle možností	Zkoušky ženského sboru	
Dle potřeby	Programová rada	Praha

Plán akcí únor – červen 2013

DATUM	AKCE	MÍSTO
12.3.2013	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
23.2.2013	57. Moravský ples	19.30 hod. Národní dům na Smíchově
13.3.2013	Beseda u cimbálu, členská schůze Volba nového výboru Krúžku	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
10.4.2013	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora
27.4.2013	Výstava vín	Sobota 14.00 Hotel Olšanka, Žižkov
9.5.2013	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Žandár
12.6.2013	Beseda u cimbálu	19.00 hod., KD Gong Hraje CM Martina Sochora

• NAŠI JUBILANTI •

✿ 2013 ✿

ÚNOR

3. 2.	Kučerka Miroslav	70
4. 2.	Petratur Vladimír	80
5. 2.	Adamec Bohumír	85
8. 2.	Růžičková Božena	65

BŘEZEN

2. 3.	Cilínková Marie	70
5. 3.	Macháček Dušan	75
18. 3.	Greé Miroslava	70
25. 3.	Kumperová Marie	90

DUBEN

3. 4.	Šrámková Věra	70
-------	---------------	----

8. 4.	Běhalová Pavlína	70
9. 4.	Kotásková Alena	65
9. 4.	Křepelková Magda	70
22. 4.	Kroftová Marcela	60
20. 4.	Sládečková Alena	80

KVĚTEN

6. 5.	Nedohlídvová Jana	55
15. 5.	Dostálová Věra	75

ČERVENEC

15. 7.	Janoušková Zdena	65
--------	------------------	----

SRPEN

14. 8.	Sparling Don	70
--------	--------------	----

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slovákčého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slovákčých krúžků v Praze a Brně
www.folklornisdruzeni.cz	webové stránky Folklorního sdružení ČR
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.gajdy.cz	folklorní občasník nejen o gajdách; gajdoši, MP3 ukázky, výrobci lidových nástrojů, gajdoš- ská setkání
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemes- la, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín

*Slovácký krúžek v Praze, Valašský krúžek v Praze,
Hanáci - spolek rodáků a přátel Hané v Praze
ve spolupráci s FoS ČR
pořádají již*

57. tradiční moravský ples

23. 2. 2013

**Společná zábava
probíhá ve všech
prostorách
Národního domu
na Smíchově.
Začátek
v 19³⁰ hod.**

Vstupné:
350–550 Kč

Předprodej vstupenek:
Helena Šalová
tel. 728 178 017
244 464 459

Národní dům na Smíchově
tel. 731 628 343
od 1. 2. 2013,
12.00 – 17.30 hod.

Mediální partneři:
ČESKÝ ROZHLAS
MEDIATEL - ZLATÉ STRÁNKY
RADIO PROGLAS
TV NOE
LITERÁRNÍ NOVINY
časopis FOLKLOR

Letos se účastní

Soubory: Hanácký národopisný soubor Olešnica Doloplazy ě Folklorní soubor Svěráz Tvrdonice ě Bartošův soubor ze Zlína ě Soubor lidových písní a tanců Žerotín ze Strážnice ě Folklorní sdružení Šardičan ě Kosteláci z Kostelce u Kyjova ě Chasa z Velkých Pavlovic ě Valašský soubor Krušpánek z Prahy ě Slovácké krúžky z Brna a Bratislavy ě pražské pořadatelské krúžky Moravských Slováků, Hanáků a Valachů a další národopisné skupiny z Moravy.

Story: Mužský sbor Hluk ě Mužáci z Podluží ě Smíšený sbor Kosteláci ě Mužáci ze Šardic ě Mužský a ženský sbor Slováckého krúžku v Praze.

Muziky: Dechová hudba PODLUŽANKA z Tvrdomic ě Hornácká cimbálová muzika Libora Supa ě Hanácká muzika Jana Malíčka ě Valašská cimbálová muzika ROVÁŠ ě Cimbálová muzika Žerotín ě Slaměnova hudecká muzika ě Cimbálová muzika J. Janouška ě Cimbálová muzika Slováckého krúžku v Praze ě Cimbálová muzika Žandár, Valašská cimbálová muzika Kyčera.

GENERÁLNÍ PARTNER

satt
obchodní servis • expert support

EQUITY
BROKERS

OKsystem
Spojujeme softwary, technologie a služby

SKUPINA ČEZ

ZNOVÍN ZNOJMO, a.s.
SE SÍDLEM V ŠATOVĚ

GRAFICKÝ ATELIER
ESKIRA
DESIGNS

OBSAH

Slovo starosty	1
Přehled činnosti – informace vedoucích	2
Z našich akcí	6
Z historie	21
Napsali nám	26
U našich přátel	32
Přehled akcí září 2012 – leden 2013.	39
Plán akcí únor – červen 2013	40
Naši jubilanti	40
Odkazy na internetové stránky	41

SLOVÁCKÝ KOLÁČEK

Jsme výrobci tradičních Slováckých koláčků.
Pekárna se nachází nedaleko Uherského Hradiště.
Svatební Slovácký koláček by neměl chybět
na žádné oslavě nebo rautu, kde je dobré jídlo.
Našimi výrobky jsou svatební tvarohové koláčky,
ořechové a makové hřebyny.

Jsou vyráběny ručně podle tradiční staré receptury.
Výhradně tradiční výrobek s více jak čtyřicetiletou minulostí.

<http://www.slovackokolacek.webnode.cz/>

Pokud Vás naše nabídka zaujala a naše spolupráce
by pro Vás mohla být přínosem, kontaktujte nás.
Koláčky dodáváme i do Prahy.

S pozdravem a přáním hezkého dne

Radmila Hubálová, 687 04 Sušice 55, okres Uherské Hradiště
tel: 602 765 212, 602 713 397
e-mail: hubalova@centrum.cz

Uědomost

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Odpovědný redaktor: Miroslav Říha

Vikova 13, 140 00 Praha 4

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu riha@oksystem.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytli: O. Sameš, V. Pavelčík, D. Macháček, M. Říha, J. Vesecká

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4

tel.: 602 115 223, e-mail: riha@oksystem.cz

Jednatelka: Helena Šálová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě – 90. výročí založení

Bratislava 10. 11. 2012

Vánoční koledování 2012

